

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні Вченої ради

НПУ ім. М.П. Драгоманова

«__»_____200_р.

Протокол №_____

Голова вченої ради

ректор, академік В.П. Андрущенко

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

З дисципліни **Основи педагогічного оцінювання**

Галузь знань 0403 Системні науки та кібернетика.

Напрямок підготовки 6.040302 Інформатика*

Спеціалізація - Математика

Київ 2010

Укладач програми:

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерної інженерії Інституту інформатики Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова **В.П. Сергієнко**

Канівець Т.М. Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Рецензенти:

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою навчального курсу "Основи педагогічного оцінювання" є формування компетентностей майбутніх педагогічних працівників з питань оцінювання в навчальному процесі, ознайомлення з методиками, необхідними для планування та досягнення освітніх результатів певного рівня, створення та використання тестового інструментарію для оцінки рівня навчальних досягнень, з сучасними програмами та результатами національних і міжнародних порівняльних досліджень якості освіти.

Завдання курсу

1. Познайти студентів з основними поняттями та категоріями педагогічної діагностики, тестування та моніторингу якості освіти.
2. Сформувані вміння проводити контроль, оцінку і моніторинг навчальних досягнень з використанням сучасних методів оцінювання.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- науково – понятійний апарат педагогічного оцінювання;
- види, функції, принципи та психолого-педагогічні аспекти оцінювання;
- таксономії освітніх цілей;
- форми та методи педагогічного оцінювання;
- нормативні документи, які регламентують оцінювання навчальної діяльності;
- історію, сучасний стан та тенденції розвитку систем оцінювання в освіті;

уміти:

- формувати критерії оцінювання в умовах визначеної таксономії цілей навчання;
- застосовувати на практиці сучасні прийоми вхідного, формівного, підсумкового та автентичного оцінювання зі свого предмету;
- використовувати тестові технології оцінювання зі свого предмету (визначати мету розробки і застосування тесту; описувати зміст матеріалу, який діагностується; розробляти специфікацію тесту; вибирати форми тестових завдань, розробляти їх зміст та методику нарахування балів; проводити тестування та аналізувати його результати).

Методичні рекомендації

На вивчення навчального курсу відводиться 5 залікових кредитів (180 години), із них – 36 год. на лекційні заняття, 36 год. на практичні та семінарські, 108 год. відведено на самостійну роботу.

Формою підсумкового контролю є залік.

Програма є орієнтовною і в залежності від конкретних умов підготовки педагогічних фахівців може змінюватися кількість лекцій, практичних (чи семінарських або лабораторних робіт), послідовність розгляду тем та їх зміст.

II. Тематичний план

Розподіл навчального часу за видами занять

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість годин						
		Всього годин	Аудиторні години					Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
	Основи педагогічного оцінювання	180	72	36	36			108

Розподіл навчального часу за розділами та видами занять протягом семестру

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин							
		Всього годин	Аудиторні години						Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1. Науково-дидактичні основи педагогічних оцінювань		78	30	18	12				48
1	Тема 1. Поняття про педагогічне оцінювання, його роль та місце у навчально-виховному процесі	6	2	2					4

2	Тема 2. Принципи педагогічного оцінювання.	6	2	2				4
3	Тема 3. Психологічний аспект оцінювання	10	4	2	2			6
4	Тема 4. Педагогічне вимірювання та оцінювання	10	4	2	2			6
5	Тема 5. Діагностика, моніторинг, оцінювання	14	6	2	4			8
6	Тема 6. Історія розвитку педагогічних оцінювань	6	2	2				4
7	Тема 7. Сучасні тенденції розвитку системи освіти та педагогічних оцінювань	10	4	2	2			6
8	Тема 8. Педагогічні оцінювання в Україні у світлі інтеграції в єдиний європейський та світовий простір	10	4	2	2			6
9	Тема 9. Нормативна база педагогічних оцінювань	6	2	2				4
Модуль 2. Методика організації та проведення педагогічних оцінювань		102	42	18	24			60
10	Тема 10. Оцінка і її функції. Шкала оцінок.	10	4	2	2			6
11	Тема 11. Оцінювання. Критерії оцінювання. Самооцінювання.	10	4	2	2			6
12	Тема 12. Форми і види педагогічного оцінювання	10	4	2	2			6
13	Тема 13. Поняття про систему оцінювання і метод оцінювання	10	4	2	2			6
14	Тема 14. Таксономія цілей навчання і оцінювання	10	4	2	2			6
15	Тема 15. Формуюче та підсумкове оцінювання	14	6	2	4			8

16	Тема 16. Засоби зворотного зв'язку та методика їх використання	10	4	2	2				6
17	Тема 17. Підсумкове (зовнішнє) оцінювання навчальних досягнень учнів	14	6	2	4				8
18	Тема 18. Єдині шкали для оцінювання усних та письмових робіт учнів.	14	6	2	4				8
Усього годин за семестр		<u>180</u>	<u>72</u>	<u>36</u>	<u>36</u>				<u>108</u>

III. Зміст курсу

Навчальний матеріал дисципліни є структурованим за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів. До кожного модуля наведено перелік основних понять, що студенти повинні **знати** та основних **умінь**, якими вони повинні володіти після вивчення матеріалу відповідного модуля.

Модуль 1. Науково-дидактичні основи педагогічних оцінювань

Поняття про педагогічне оцінювання, його роль і місце у навчально-виховному процесі. Функції та принципи педагогічного оцінювання. Психолого-педагогічні аспекти оцінювання. Підходи щодо визначення основних видів і форм педагогічного оцінювання. Педагогічне вимірювання та оцінювання. Сучасні тенденції розвитку системи освіти та педагогічних оцінювань

Історія, сучасний стан та тенденції розвитку систем оцінювання в освіті. Історія розвитку педагогічних оцінювань. Сучасні тенденції розвитку системи освіти та педагогічних оцінювань. Нормативна база педагогічних оцінювань.

Педагогічні оцінювання в Україні у світлі інтеграції в єдиний європейський та світовий освітній простір. Зовнішнє незалежне оцінювання.

Модуль 2. Методика організації та проведення педагогічних оцінювань

Принципи планування та проведення педагогічного оцінювання. Оцінка і її функції. Шкала оцінок. Оцінювання. Критерії оцінювання. Самооцінювання.

Таксономія освітніх цілей. Критерії оцінювання. Поняття оцінки як результату оцінювання. Функції оцінки. Шкали оцінок. Рівні навчальних досягнень учнів і загальні критерії їх оцінювання.

Основні види і методи педагогічного оцінювання. Види оцінювання за часом проведення: вхідне (діагностичне), проміжне, підсумкове оцінювання.

Нормативно-, критеріально- та прогресивно-зорієнтовані підходи щодо мети та інтерпретації результатів оцінювання.

Традиційний та альтернативний підходи до оцінювання. Історія становлення та використання традиційного оцінювання. Переваги і недоліки.

Особистісно-зорієнтований підхід до оцінювання. Формівне оцінювання. Автентичне оцінювання (метод проектів і протфолію). Олімпіади та конкурси.

Оцінювання у формі тестування: основні поняття, етапи розробки тестів, формати тестових завдань, нарахування балів, форми проведення тестування та способи обробки результатів.

IV. Шкала оцінювання

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Навчальна діяльність студентів протягом семестру оцінюються за 100-бальною системою. Робота в семестрі поділяється на змістові модулі.

Накопичення балів протягом семестру відбувається так:

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість лекцій і лабораторних робіт	Загальна кількість балів
1	2	3	4	5
1	Відвідування та активність під час лекції	0,5	34	17
2	Виконання самостійних завдань з опрацювання теоретичного матеріалу	2	8	16
3	Виконання семінарських робіт	0,5	34	17
4	Виконання контрольної роботи	10	1	10

5	Виступи з цікавими повідомленнями; презентація самостійних досліджень	10	2	20
6	Залік	20		20
Загальна кількість балів				100

Якщо студент з поважних причин, що підтверджено документально, був відсутній на заняттях, він має право на одне перескладання з можливістю отримання максимальної кількості балів. Термін перескладання визначається викладачем.

Якщо впродовж семестру студент пропустив значну кількість занять, не має оцінок за виконання модулів, у відповідних графах „Відомості обліку успішності КМСОНП” виставляються „0”, а у графі екзамену – відмітка про не допуск до нього.

Залік та екзамен є формами підсумкового контролю результатів навчання студентів і мають на меті перевірку системності засвоєння програмового матеріалу, цілісності бачення навчального курсу, рівня осмислення знань та набуття умінь, їх комплексного застосування у практичній діяльності, діагностування ефективності самостійної навчальної роботи студентів.

Для запобігання репродуктивного характеру перевірки знань та умінь при проведенні заліку та екзамену передбачається використання теоретичних і практичних запитань, задач різного ступеня складності, а також творчих завдань з метою виявлення можливих рівнів засвоєння студентами змісту навчального курсу.

Відмітка „зараховано” виставляється студенту при умові виконання вимог, передбачених у змісті навчальної програми, а саме:

- регулярному відвідуванні лекційних, практичних, лабораторних занять або їх негайному відпрацюванні, своєчасному складанні колоквиумів, лабораторних робіт та інших форм поточного контролю, виконанні контрольних і розрахункових робіт з позитивними результатами;
- поглибленні набутих знань у процесі самостійної роботи, опрацюванні наукової інформації;
- засвоєнні змісту навчального курсу в обсязі, передбаченому галузевим стандартом вищої освіти.

Відмітка „незараховано” виставляється студенту в тому випадку, якщо його навчальна діяльність не відповідає вище означеним вимогам.

При оцінюванні результатів навчання студентів за 4-бальною шкалою у процесі проведення екзамену доцільно користуватися критеріями оцінювання рівня знань і умінь, поданими нижче.

Оцінка „5”	Студент на високому рівні опанував програмовий матеріал, уміло використовує наукову термінологію, виявляє обізнаність з науковою
------------	--

	інформацією, історією розвитку фізики та внеском українських вчених у певну галузь фізичної науки, володіє методами наукового пізнання, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між явищами природи, самостійно здійснює аналіз та формулює висновки, застосовує здобуті знання і уміння відповідно до поставлених цілей, вміє визначити мету дослідження та вказує шляхи її реалізації під час виконання практичних завдань, розв'язує комбіновані типові задачі стандартним або оригінальним способами, розв'язує нестандартні задачі
Оцінка „4”	Студент вільно володіє програмовим матеріалом, науковою термінологією, виявляє правильне розуміння фізичного змісту розглядуваних явищ і закономірностей, законів і теорій, аналізує та узагальнює набуті знання, використовує їх у практичній діяльності за допомогою викладача робить висновки, розв'язує типові задачі
Оцінка „3”	Студент відтворює значну частину програмового матеріалу, обізнаний з науковою термінологією, за допомогою викладача пояснює явища і закономірності, виявляє елементарні знання основних законів, понять, формул, виконує за зразком практичні завдання, розв'язує типові задачі середньої складності
Оцінка „2”	Студент не опанував змісту навчального курсу в обсязі, передбаченому галузевим стандартом вищої освіти

Рейтинговий регламент Інституту .

Шкала відповідності

За шкалою ECTS	За шкалою університету	Визначення	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен	Залік
A	90 – 100	Відмінно	5 (відмінно)	Зараховано
B	80 – 89	Дуже добре	4 (добре)	
C	70 – 79	Добре		
D	65 – 69	Задовільно	3 (задовільно)	
E	60 – 64	Достатньо		
FX	35 – 59	Незадовільно з можливістю повторного складання	2 (незадовільно)	Незараховано
F	1 – 34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом		

IV. Рекомендована література

1. Закон України “Про освіту” // Законодавство України про освіту. Збірник законів. – К.: Парламентське вид-во, 2002;
2. Закон України “Про загальну середню освіту” // Законодавство України про освіту. Збірник законів. – К.: Парламентське вид-во, 2002;
3. Закон України “Про вищу освіту” // Законодавство України про освіту. Збірник законів. – К.: Парламентське вид-во, 2002.
4. Указ Президента України від 17 квітні 2002 р. № 347 “Про Національну доктрину розвитку освіти // У кн.: Законодавчі акти України з питань освіти. – К.: Парламентське вид-во, 2004.
5. Указ Президента України від 4 липня 2005 року №1013 “Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні”.
6. Лукіна Т.О. Моніторинг якості освіти: теорія і практика – К.: Вид. дім “Шкільний світ”: Вид. Л.Галіцина, 2006. –128 с. – (Б-ка “Шкіл. світу”).
7. Майоров А.Н. Теорія і практика створення тестів для системи освіти. – Львів., 2001. - 296 с.
8. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / За заг. ред. О.І. Локшиної – К.: К.І.С, 2004. –128 с.
9. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідність. Наукове видання / Я.Я.Болюбаш, І.Є.Булах, М.Р.Мруга, І.В.Філончук.– К.: Майстер-клас, 2007.– 272 с.
10. Конкретні п'ять цілей освітніх систем. Звіт Європейської Комісії 31 січня 2001 р. - <http://europa.eii.int>.
11. Чельшкова М.Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов: Учебное пособие. - М.:Логос, 2002. - 432с

Програма розглянута та затверджена на засіданні Вченої ради
Інституту інформатики
«__»____20__р.   Протокол №__від_____

Директор інституту _____ Жалдак М.І.

Програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри
комп'ютерної інженерії
«__»____20__р. Протокол №__від_____

Завідувач кафедри _____ Сергієнко В.П.